

სიმპოზიუმი საოჯახო მედიცინის შესახებ

ანგარიში

2009

2009 წლის 4-5 ნოემბერს ჩატარდა ამერიკის ოჯახის ექიმთა აკადემიის, საქართველოს სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის, საქართველოს საოჯახო მედიცინის პროფესიონალთა კავშირის, ორგანიზაციების „ACTS International/Georgia“ და “Physicians With Heart” მიერ, ერთობლივად ორგანიზებული საოჯახო მედიცინის სიმპოზიუმი.

საოჯახო მედიცინის სიმპოზიუმი, საოჯახო მედიცინის ეროვნული სასწავლო ცენტრის მიმართვით, აკრედიტებული იყო საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ.

სიმპოზიუმის მონაწილეებს დაურიგდათ დასწრების სერთიფიკატები, რომელსაც ხელს აწერდა ამერიკის ოჯახის ექიმთა კოლეჯის ვიცე-პრეზიდენტი დანიელ ოსტერგარდი, „ACTS International“-ის პატრიცია ბლერი, თბილისის სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორი ზურაბ ვადაჭკორია და ირინე ქაროსანიძე, საქართველოს საოჯახო მედიცინის პროფესიონალთა კავშირის პრეზიდენტი/საოჯახო მედიცინის ეროვნული სასწავლო ცენტრის დირექტორი.

სამედიცინო სიმპოზიუმი გაიმართა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო სააგენტოს: “საოჯახო მედიცინის განვითარება საქართველოში” – მხარდაჭერით.

სიმპოზიუმის მიზანი:

ოჯახის ექიმების, აკადემიური პერსონალისა და ჯანდაცვის პოლიტიკოსებისთვის მსოფლიოში საოჯახო მედიცინის მოდელის ფუნქციონირების თავისებურებების გაცნობისა და საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარების გზით, საქართველოში საოჯახო მედიცინის განვითარების ხელშეწყობა.

სიმპოზიუმი გახსნა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა ზურაბ ვადაჭკორიამ.

მოხსენებები წარმოადგინეს: საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ალექსანდრე კვიციანიძემ, ორგანიზაცია „Heart to Heart International“-ის წარმომადგენელმა

საქართველოში, მედიცინის დოქტორმა გარი მორშმა და “საოჯახო მედიცინის ფონდის” ამერიკული აკადემიის წარმომადგენელმა, მედიცინის დოქტორმა მარი ჯო ველკერმა.

სიმპოზიუმზე განიხილებოდა შემდეგი ძირითადი თემები:

- “პირველადი ჯანდაცვა” – მოდერნატორი რევაზ თათარაიძე, მედიცინის დოქტორი
- “საქართველოს ჯანდაცვის სისტემების გამოწვევები” - კახაბერ ხელაძე, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო
- “აშშ-საქართველოს პარტნიორობა საოჯახო მედიცინის განვითარების საკითხები” – რევაზ თათარაიძე, მედიცინის დოქტორი; პატრიცია ბლერი, მედიცინის დოქტორი
- “საოჯახო მედიცინის მნიშვნელობა” – დანიელ ოსტერგარდი, მედიცინის დოქტორი, აშშ
- “საოჯახო მედიცინის განვითარება თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში” – გურამ კიკნაძე, მედიცინის დოქტორი
- “საოჯახო მედიცინის განვითარება საქართველოში” – თამარ გაბუნია, საქართველოს საოჯახო მედიცინის ასოციაცია - მასწავლებელთა საზოგადოების თავმჯდომარე

სიმპოზიუმზე განიხილეს, ასევე:

- “პირველადი ჯანდაცვა 30 წლის შემდეგ ალმა-ატაში:
- სად ვიმყოფებით და სად მივდივართ” (ლეთო ქუარლეს, მედიცინის დოქტორი, აშშ);
- “პირველადი ჯანდაცვა: - უფრო მეტი ვიდრე ოდესმე” (სემ მასენი, მედიცინის დოქტორი, აშშ);
- “პრობლემები და გადაწყვეტილებები პირველადი ჯანდაცვის საკითხებში ამერიკის შეერთებულ შტატებში” (ალექს ივანოვი, ბიზნეს ადმინისტრირების მაგისტრი; ჯეინ ვეიდა მედიცინის დოქტორი აშშ).
- სიმპოზიუმის ორგანიზატორები ვრცლად შეეხნენ მთავარ საკითხს: “პირველადი ჯანდაცვა გუშინ, დღეს, ხვალ”

და კიდევ ერთხელ შეაფასეს რეფორმამდელი სიტუაცია:

- მოჭარბებული და მოძველებული (ამორტიზირებული) ინფრასტრუქტურა;
- დაფინანსების არარაციონალური გადანაწილება;

- სამედიცინო პერსონალის სიტარბე და არათანაბარი გადანაწილება;
- ორიენტაცია სპეციალიზირებულ მომსახურებაზე;
- არასწორი რეგულაციები;
- მოსახლეობის უნდობლობა პირველადი ჯანდაცვის ქსელისადმი;
- პირველადი ჯანდაცვის ქსელში მომუშავე სამედიცინო პერსონალის დაბალი კვალიფიკაცია;
- არაპრაქტიკული გეოგრაფიული მდებარეობა.

ორგანიზატორებმა მონაწილეებთან ერთად შეაფასეს ის გზები, რომელიც **დაიგეგმა ქვეყანაში** პირველადი ჯანდაცვის რეფორმისათვის:

- პირველადი ჯანდაცვის გენერალური გეგმის შემუშავება;
- ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია;
- ადამიანური რესურსების განვითარება (ექიმები, ექთნები, მენეჯერები);
- დაფინანსების ალტერნატივების განსაზღვრა;
- სწორი რეგულაციების შემუშავება და დანერგვა.

ორგანიზატორებმა, ასევე, წარმოადგინეს **მიღწეული შედეგების ანგარიში**. მალაპროფესიულ დონეზე ჩატარებული რეფორმის შედეგად:

- რეაბილიტირებულია 100 პირველადი ჯანდაცვის ობიექტი;
- განხორციელებულია 160 პირველადი ჯანდაცვის ობიექტის აღჭურვა სათანადო ინვენტარით და სამედიცინო აპარატურით;
- განხორციელდა ინფორმირებულობის გაზრდასთან დაკავშირებული აქტივობები ჯანმრთელობის ძირითად საკითხებსა და ჯანსაღი ცხოვრების წესზე;
- მომზადდა 1393 ოჯახის ექიმი და 1296 ზოგადი პრაქტიკის ექთანი.
- საქართველოს მთავრობის #62 განკარგულების საფუძველზე 800 სოფლის ექიმს გადაეცა 5000 ლარის ღირებულების აღჭურვილობა და 2000 ლარი მიზნობრივი გრანტი სოციალური დახმარების სახით.
- 2009 წლიდან პირველად ძალაში შევიდა **“სოფლად ამბულატორიული მომსახურების კომპონენტი”**, რომელიც გულისხმობს სოფლად მცხოვრები მოსახლეობის უზრუნველყოფას ბაზისური სამედიცინო მომსახურებით; განხორციელდა ცვლილებები შესაბამის ნორმატიულ აქტებში, რომელიც საშუალებას აძლევს სხვადასხვა სპეციალობის ექიმებს იმუშაონ ოჯახის ექიმებად მალაქმთან რეგიონებში; გამარტივდა სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოების წესი პირველადი

ჯანდაცვის ექიმებისათვის; დაგეგმილია ყველა სოფლის ექიმის მოკლე კურსი მენეჯმენტში; დაგეგმილია ოჯახის ექიმად გადამზადების უფლების სპეციალობათა ნუსხის გაფართოება.

სიმპოზიუმის პირველი დღის დასკვნით ნაწილში ორგანიზატორებმა დასმულ შეკითხვაზე - **რატომ არის პირველადი ჯანდაცვა ასეთი მნიშვნელოვანი?** - წარმოადგინეს ამერიკისა და ევროპის სტატისტიკური მონაცემები:

- პირველადი ჯანდაცვის ხელმისაწვდომობა ყველასთვის და მომსახურების 33%-ით დაბალი ფასები
- 19%-ით ნაკლები სიკვდილიანობის ალბათობა
- ჯანმრთელობის გაუმჯობესებული შედეგები ისეთი გლობალური დაავადებების დროს, როგორცაა:
 - ✓ კიბო
 - ✓ გულის დაავადებები
 - ✓ ინსულტი
 - ✓ დაბალი წონა დაბადებისას
 - ✓ სიკვდილიანობა ჩვილებში
 - ✓ სიცოცხლის ხანგრძლივობა
 - ✓ და სხვ.

რეფორმა ქმნის პაციენტზე ფოკუსირებულ სამედიცინო სახლს, რომელსაც გააჩნია მუშაობის შემდეგი პრინციპი:

- ხარისხის საზომები
- პაციენტებთან ურთიერთობის გამოცდილება
- ჯანმრთელობის სფეროსთან დაკავშირებული საინფორმაციო ტექნოლოგიები
- კონკრეტულად პაციენტებთან მუშაობისას მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა:
 - რეფერალების/უკურეფერალების შედეგების გაზიარებას/მართვას;
 - ლაბორატორიული შედეგების მიდევნას
 - დანიშნულების გაცემისას სიფრთხილეს შემდეგ თემებზე:
 - მედიკამენტების ურთიერთქმედებაზე
 - სიფრთხილეს ალერგიის არსებობის ან სავარაუდოდ გამომწვევ რისკ-ფაქტორებთან

- მკურნალობის პროცესებში პრობლემების რუქის განახლება შემდგომში ეფექტურობის გამოსავლენად
- მედიკამენტების მიმდინარე სია
- მონაცემთა ანალიზი ხარისხის გაუმჯობესებისათვის
- საუკეთესო გამოცდილებების განხილვა.

რეფორმის სწორად გატარების შედეგად მიიღწევა უდიდესი შედეგი რამდენიმე მიმართულებით:

- პაციენტებისათვის სასარგებლო:
 - პაციენტებს აქვთ უკეთესი ჯანმრთელობა;
 - პაციენტები მონაწილეობას იღებენ საკუთარ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ გადაწყვეტილებების მიღებაში.
- სასარგებლო ექიმებისთვის:
 - ექიმები ფოკუსირებულნი არიან საუკეთესო ხარისხის სამედიცინო მომსახურების მიწოდებაზე.
- სასარგებლო პრაქტიკისათვის:
 - გუნდი ერთად ეფექტურად მუშაობს;
 - რესურსები უზრუნველყოფს საუკეთესო ხარისხის სამედიცინო მომსახურებას.
- სასარგებლო გადამხდელებისა და დამქირავებლისათვის:
 - უზრუნველყოფს ეფექტურობას და ხარისხს
 - თავიდან აცილებს არასასურველ დანახარჯებს

რეფორმის “საოჯახო მედიცინის შესახებ” მთავარი დევიზია:

“ზრუნვა, რომელსაც ჩვენ მოგაწვდით ზრუნვაა, რომელიც ჩვენი ოჯახებისთვის გვინდა!”

საქართველოში “საოჯახო მედიცინის შესახებ” რეფორმის დონორი ორგანიზაციებია:

WB (მსოფლიო ბანკი)

ევროკავშირი

გლობალფონდი

GVG-ჯგუფი (ჯანმრთელობის დაცვის დაფინანსების სისტემის რეფორმა)

USAID (ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო)

AIHA (პარტნიორული პროგრამა გურიასა და შიდა ქართლში)

OPM (პირველადი ჯანდაცვის რეფორმის პროგრამა)

EU მერლინ (კახეთის რეგიონში სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაცია, აუცილებელი აღჭურვილობით უზრუნველყოფა და ჯანდაცვის განვითარების ხელშეწყობა)

EU-HLSP (კახეთის პირველადი ჯანდაცვის პერსონალის გადამზადება);

CO-რეფორმის ჯგუფი;

WHO - ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია

DFID - გაერთიანებული სამეფოს საერთაშორისო განვითარების დეპარტამენტი

სიმპოზიუმის დასკვნით ნაწილში სიმპოზიუმის ორგანიზატორებმა, მონაწილეებმა და მოწვეულმა სტუმრებმა, კიდევ ერთხელ, შეაფასეს და ხაზი გაუსვეს რეფორმის დადებით შედეგებს. კიდევ ერთხელ, გამოხატეს მხარდაჭერა გატარებული ღონისძიებების მიმართ და დასახეს სამომავლო გეგმები პროექტის “საოჯახო მედიცინის განვითარება საქართველოში” სრულყოფილად გატარებისათვის.